

Tillsyn av regler för mätning, beräkning och rapportering av el

Planlagd tillsyn 2020

Energimarknadsinspektionen (Ei) är en myndighet med uppdrag att arbeta för väl fungerande energimarknader.

Det övergripande syftet med vårt arbete är att Sverige ska ha väl fungerande distribution och handel av el, fjärrvärme och naturgas. Vi ska också ta tillvara kundernas intressen och stärka deras ställning på marknaderna.

Konkret innebär det att vi har tillsyn över att företagen följer regelverken. Vi har också ansvar för att utveckla spelreglerna och informera kunderna om vad som gäller. Vi reglerar villkoren för de monopolföretag som driver elnät och naturgasnät och har tillsyn över företagen på de konkurrensutsatta energimarknaderna.

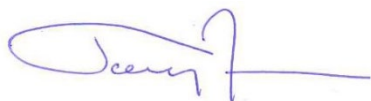
Energimarknaderna behöver spelregler – vi ser till att de följs

Förord

Energimarknadsinspektionen (Ei) har under 2020 genomfört tillsyn med fokus på reglerna om mätning, beräkning och rapportering av el. Vi har granskat om elnätsföretagen följer reglerna om byte av mätmetod inom tre månader och hur de tillhandahåller uppgifter om kundens historiska förbrukning. Tillsynen har genomförts genom att nätföretagen förelagts att lämna uppgifter till Ei om de rutiner som finns för att säkerställa att reglerna efterlevs och om de åtgärder som vidtagits i de fall reglerna inte efterlevts.

Resultaten från tillsynen presenteras i denna promemoria.

Eskilstuna den 19 oktober 2020.

Tommy Johansson
Avdelningschef

Lena Jaakonantti

Innehåll

1	Bakgrund och genomförande	3
1.1	Om Ei:s tillsyn	3
1.2	Skäl för tillsyn av reglerna om mätning, beräkning och rapportering	3
2	Genomförande.....	4
2.1	Tidsåtgång och rutin för byte av mätmetod.....	4
2.2	Information till kund om historisk förbrukning.....	4
3	Resultat och slutsatser.....	5
3.1	Tidsåtgång och rutin för byte av mätmetod.....	5
3.2	Information till kund om historisk förbrukning.....	6
3.3	Slutsatser	6
	Bilaga - Bestämmelser som ligger till grund för tillsynen.....	8

1 Bakgrund och genomförande

I det här kapitlet beskriver vi bakgrunden till tillsynen och hur vi gått tillväga för att genomföra tillsynen.

1.1 Om Ei:s tillsyn

En av Ei:s huvudsakliga uppgifter är att säkerställa att marknadernas aktörer följer lagar och regler inom energiområdet. Ei:s tillsyn inriktas i första hand på sådana områden där myndigheten uppmärksammat brister i hur regelverket följs och där tillsyn är av stor betydelse för kunderna på energimarknaderna och för att marknaderna ska fungera väl. Dessutom prioriterar vi tillsyn av nya regler för att säkerställa att de efterlevs. Tillsynen gör vi på ett sådant sätt att den skapar vägledning för marknadernas aktörer.¹

Varje år genomför Ei omfattande och djupgående tillsynsinsatser i form av planlagd tillsyn inom regelområden som är väsentliga för marknadens funktion. Ei gör även indikationsstyrd tillsyn.

1.2 Skäl för tillsyn av reglerna om mätning, beräkning och rapportering

Korrekt mätning, beräkning och rapportering av mätvärden är en förutsättning för en väl fungerande elmarknad. För att kunden ska kunna vara aktiv på elmarknaden och bidra med efterfrågefleksibilitet, vara flexibel i sin elanvändning, behöver kunden få information om sin förbrukning samt få tillgång till timvis mätning.

Det finns regler i ellagen och i Ei:s föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2016:2)² om mätning, beräkning och rapportering av överförd el (mätföreskrifterna) som innebär att när en kund begär timmätning ska nätföretaget meddela elleverantören (elhandelsföretaget) att timmätning ersätter månadsvis mätning av elförbrukningen i uttagspunkten. Detta möjliggör att kunden kan ha elavtal som baseras på timpris. Ei har uppmärksammat på att det förekommer att nätföretag inte byter mätmetod inom föreskrivna tre månader efter det att kunden har begärt timmätning.

I mätföreskrifterna finns även regler som innebär att nätföretag ska tillhandahålla uppgifter till kunden som visar kundens historiska förbrukning. Nätföretaget ska även på kundens begäran lämna uppgifterna utan särskild kostnad till det företag som kunden utsett.

För att säkerställa att nätföretagen följer de här reglerna beslutade Ei att genomföra en granskning. Ett antal av de största nätföretagen valdes ut för tillsynen. Vi skickade ut förelägganden under våren 2020 och tillsynen avslutades under hösten

---

¹ Mer om hur Ei bedriver tillsyn finns att läsa på myndighetens webbplats, <https://www.ei.se/sv/ei-s-verksamhet/Eis-tillsyn/>.

² Ändrad genom EIFS 2019:8, vilken trädde i kraft den 1 januari 2020.

2020. Vi informerade Energiföretagen Sverige om tillsynen innan vi påbörjade tillsynen och publicerade också en nyhet på vår webbplats om tillsynen. Vi uppmanar alla marknadsaktörer att prenumerera på våra nyheter (se www.ei.se).

2 Genomförande

2.1 Tidsåtgång och rutin för byte av mätmetod

Utvalda nätföretag vad gäller uppgifter om tidsåtgång och rutin för byte av mätmetod:

- Ellevio AB
- Eon Energidistribution AB
- Gotlands Elnät AB
- Gävle Energi AB
- Göteborg Energi Nät AB
- Skellefteå Kraft Elnät AB
- Telge Nät AB
- Umeå Energi Elnät AB
- Vattenfall Eldistribution AB
- Öresundskraft AB

Ei har granskat om nätföretagen uppfyller kravet om byte av mätmetod inom tre månader. För att genomföra tillsynen behövde Ei ta del av uppgifter från nätföretagen om huruvida det fanns fall där nätföretaget inte uppfyllt kravet under 2019, hur nätföretaget i så fall åtgärdat detta och hur rutinen för att genomföra byte av mätmetod inom tre månader ser ut. De regler som är tillämpliga finns i bilagan.

De frågor vi ställde var:

- 1 Redogör för om det finns fall under 2019 då nätföretaget inte uppfyllt kravet i 11 kap. 11 § mätföreskrifterna, att meddela leveransskyldig elleverantör om ändringstidpunkt för byte av tidslängd på mätvärden inom tre månader efter fullständig anmälan från kund om byte av mätmetod. Om ja, redogör för dessa fall och för de åtgärder nätföretaget vidtagit för att åtgärda detta.
- 2 Beskriv den rutin nätföretaget har för att genomföra byte av mätmetod inom tre månader.

2.2 Information till kund om historisk förbrukning

Utvalda nätföretag vad gäller uppgifter gällande information till kund om historisk förbrukning:

- Borås Elnät AB
- Ellevio AB
- Eon Energidistribution AB
- Eskilstuna Energi och Miljö Elnät AB
- Jämtkraft Elnät AB
- Jönköping Energinät AB
- Kraftringen Nät AB
- Mälarenergi Elnät AB
- Tekniska verken Linköping Nät AB
- Vattenfall Eldistribution AB

Ei har granskat om nätföretagen uppfyller kravet om att lämna information om historisk elförbrukning till kunden eller till det företag som kunden utsett. För att genomföra tillsynen behövde Ei ta del av uppgifter från nätföretagen om huruvida det fanns fall där nätföretaget inte uppfyllt kraven under 2020, hur nätföretaget i så fall åtgärdat detta samt hur nätföretaget tillhandahåller den aktuella informationen till kunderna. De regler som är tillämpliga finns i bilagan.

De frågor vi ställde var:

- 1 Redogör för om det finns fall under 2020 då nätföretaget inte uppfyllt kravet i 12 kap. 1 § mätföreskrifterna att tillhandahålla uppgifter om historisk förbrukning till kund eller till det företag kund utsett. Om ja, redogör för dessa fall och för de åtgärder nätföretaget vidtagit för att åtgärda detta problem.
- 2 Beskriv på vilket sätt nätföretaget tillhandahåller uppgifterna till kunder. Bifoga kopia eller skärmbild på informationen som kunden får ta del av.

3 Resultat och slutsatser

I det här kapitlet beskriver vi resultatet av tillsynen och de slutsatser vi dragit.

3.1 Tidsåtgång och rutin för byte av mätmetod

Samtliga elnätsföretag som ingått i tillsynen har redovisat sina rutiner vid byte av mätmetod. Sju av de tio nätföretagen som granskades uppgav att de hade fall under 2019 då de inte klarade att byta mätmetod inom tre månader. Fem av dessa redovisade samtidigt att de åtgärdat de fall där de inte klarat tidsgränsen. De nätföretag som uppgav att de ”ser över rutiner, system och bemanning” och liknande för att säkerställa att reglerna ska kunna efterlevas fick följdfrågor om huruvida dessa översyner har lett till resultat. Två nätföretag har förelagts om att åtgärda de fall där byte av mätmetod inte har skett inom tre månader och där dessa ärenden ännu inte var åtgärdade.

3.2 Information till kund om historisk förbrukning

Tillsynen handlar om historisk förbrukning. Vi vill förtydliga att det inte finns krav i mätföreskrifterna om *hur* information om *historisk förbrukning* ska lämnas till kunden eller den aktör som kunden utser. Rapportering av *korrigerade mätvärden* ska dock ske elektroniskt i meddelandeformatet EDIEL³.

Samtliga nätföretag som ingått i tillsynen har redovisat hur de tillhandahåller information om historisk förbrukning till sina kunder. Samtliga nätföretag tillhandahåller information om historisk förbrukning till kunder på flera olika sätt. Nio av de tio granskade nätföretagen tillhandahåller informationen via webben genom "Mina sidor" och liknande. Sju nätföretag skickar en fil (olika format) med e-post och fyra nätföretag skickar även informationen via EDIEL. Två nätföretag redovisar informationen på kundens faktura och två företag visar informationen i en app. Flera nätföretag hänvisar alltså till digitala kanaler såsom appar, webbtjänster osv. Från många av webbtjänsterna kan kunden exportera mätvärden till Excel.

Tre av tio nätföretag uppger att de haft fall under 2020 där de inte uppfyller kraven på att tillhandahålla information om historisk förbrukning till sina kunder. Dessa tre nätföretag har redovisat att de har åtgärdat problemen för de berörda kunderna samt uppdaterat rutiner (eller vad som behövs) för att undvika liknande problem i framtiden.

3.3 Slutsatser

Mätning, beräkning och rapportering av mätvärden är grundläggande för en väl fungerande elmarknad. Att kunden får tillgång till mätvärden är viktigt bland annat för att underlätta för efterfrågeflexibilitet.

Den granskning som Ei genomfört under 2020 visar att det förekommer brister både vad gäller nätföretagens byte av mätmetod och vad gäller hur nätföretagen tillhandahåller historiska förbrukningsuppgifter. Nätföretagen som ingått i tillsynen har vidtagit åtgärder för att komma till rätta med bristerna. Två nätföretag har dock förelagts om att åtgärda de fall där byte av mätmetod inte har skett inom tre månader och där dessa ärenden ännu inte var åtgärdade.

Senast den 1 januari 2025 ska nätföretagens elmätare uppfylla nya funktionskrav⁴, med till exempel krav på ett kundgränssnitt på elmätaren. Dessutom pågår arbetet med en elmarknadshubb⁵ i Sverige, ett arbete som är försenat. Men inför att elmarknadshubben tas i drift kommer Ei att behöva se över regelverket för mätning. Fram till bägge dessa reformer är genomförda i sin helhet är det viktigt att mätning och rapportering fungerar enligt befintliga regler, både för elmarknadens funktion och för kunden.

Ei planerar fortsatta tillsynsinsatser inom mätning, beräkning och rapportering. Tänkbara områden för kommande tillsyn är nätföretagens skyldighet att lämna

---

³ 7 kap. 8 § och 1 kap. 4 § mätföreskrifterna.

⁴ Enligt förordning (1999:716) om mätning, beräkning och rapportering av överförd el och EIFS 2019:5.

⁵ Se t ex <https://www.svk.se/hubb>.

information till sina kunder i samband med att kunden genomför leverantörsbyte och skyldigheten att informera kunden när kunden får en ny elmätare.

Bilaga - Bestämmelser som ligger till grund för tillsynen

Bestämmelse om mätning och rapportering finns i både ellagen (1997:857) och mätföreskrifterna (EIFS 2016:2). Ei har enligt ellagen rätt att på begäran få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen.

Nedan beskrivs de regler som legat till grund för tillsynen.

Tidsåtgång och rutin för byte av mätmetod, tillämpliga regler

Ellag (1997:857)

Den som har nätkoncession är skyldig att utföra mätning av mängden överförd el och dess fördelning över tiden. Om en elanvändare har ett säkringsabonnemang om högst 63 ampere ska nätkoncessionshavaren i stället dels preliminärt beräkna mängden överförd el och dess fördelning över tiden (preliminär schablonberäkning), dels slutligt mäta mängden överförd el och beräkna dess fördelning över tiden (slutlig schablonberäkning). Detta gäller inte en elanvändare som begärt att mängden överförd el och dess fördelning över tiden ska mätas. (3 kap. 10 § ellagen)

Nätkoncessionshavaren ska rapportera resultaten av de mätningar och beräkningar som görs enligt 10 §. Resultaten ska rapporteras till den systemansvariga myndigheten och kontoföringsmyndigheten och till berörda nätkoncessionshavare, elanvändare, elproducenter, balansansvariga och elleverantörer. På begäran ska resultaten rapporteras till ett företag som elanvändaren eller elproducenten har utsett. (3 kap. 10 a § ellagen)

En elanvändare som begär att elförbrukningen ska mätas på annat sätt än månadsvis eller timvis ska av nätkoncessionshavaren debiteras merkostnaden för denna mätning och för rapporteringen av resultaten av dessa mätningar. Andra kostnader för mätning än de som nu nämnts får inte debiteras enskilda elanvändare. Trots det får en elanvändare inte debiteras merkostnader för att den har antingen har ingått ett avtal om leverans av el som förutsätter att mängden överförd el ska mätas per timme, eller begärt att nätkoncessionshavaren ska lämna information som visar elanvändarens förbrukning per timme. (3 kap. 11 b ellagen)

Ei har rätt att på begäran få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen. En begäran får förenas med vite. Beslut gäller omedelbart. (12 kap. 2 § ellagen)

Mätföreskrifterna (EIFS 2016:2)

Den elleverantör som med elanvändaren ingår eller avslutar ett avtal som kräver timmätning ska anmäla följande uppgifter till nätkoncessionshavaren:

- anmälande elleverantör (EDIEL-id),
- nätkoncessionshavarens identitet (EDIEL-id),
- anläggningsidentitet (anl id),
- områdesidentitet (områdes id),
- tidslängd på mätvärden (timme eller månad), samt
- datum för ändring. (10 kap. 5 § mätföreskrifterna)

Nätkoncessionshavaren ska inom tre månader efter mottagande av fullständig anmälan enligt 10 kap. 5 § meddela leveransskyldig elleverantör:

- befintlig elleverantörs identitet (EDIEL-id),
- nätkoncessionshavarens identitet (EDIEL-id),
- anläggningsidentitet (anl id),
- områdesidentitet (områdes id),
- tidslängd på mätvärden (timme eller månad),
- avräkningsmetod, samt
- ändringstidpunkt för byte av tidslängd på mätvärden (timme eller månad). (11 kap. 11 § mätföreskrifterna)

Information till kund om historisk förbrukning, tillämpliga regler

Mätföreskrifterna (EIFS 2016:2)⁶

För elanvändare med en uttagspunkt som timmäts ska nätkoncessionshavaren utan särskild kostnad tillhandahålla uppgifter om förbrukning som minst omfattar de senaste tre åren eller innevarande leveranskontrakts löptid, om denna är kortare. Dessa uppgifter ska motsvara de intervaller för vilka faktureringsinformation har framställts. Nätkoncessionshavaren ska även på elanvändarens begäran lämna uppgifterna utan särskild kostnad till det företag som elanvändaren utsett. Nätkoncessionshavaren ska utan särskild kostnad för elanvändaren även tillhandahålla uppgifter om förbrukning per dag, vecka, månad och år för en period som minst omfattar de senaste två åren eller innevarande leveranskontrakts löptid, om denna är kortare. Nätkoncessionshavaren ska även på elanvändarens begäran lämna uppgifterna utan särskild kostnad till det företag som elanvändaren utsett. (12 kap. 1 § mätföreskrifterna)

Information om historisk förbrukning enligt 1 § ska göras tillgänglig varje kvartal om elanvändaren begär det och i annat fall minst två gånger per år. (12 kap. 2 §)

---

⁶ Ändrad genom EIFS 2019:8.

